

Samlenotat vedr. en skærpelse af sanktionerne over for Syrien

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Den 9. maj vedtog EU en sanktionspakke bestående af: 1) våbenembargo, 2) forbud mod tilvejebringelse af udstyr til intern repression, 3) indrejseforbud og 4) indefrysningsbestemmelser – de to sidste målrettet udvalgte personer. Sanktionspakken er senest blevet udvidet den 23. august og omfatter nu 50 personer, herunder præsident Assad, og 9 entiteter. I lyset af eskaleringen af volden under ramadanen, foreslår udenrigsrepræsentanten, for at lægge maksimalt pres på regimet, dels at udvide kriterierne for, hvornår personer og entiteter kan tilføjes de eksisterende lister og dels at indføre sanktioner mod den syriske oliesektor. Endelig vil man delvist suspendere EU's samarbejdsaftale med Syrien. Der forventes vedtaget rådsbeslutninger og -forordning herom i skriftlig procedure.

2. Baggrund

Siden urolighederne i Syrien brød ud medio marts 2011 har landet været præget af store folkelige protester mod regimet. Demonstranterne er blevet mødt med voldelige overgreb fra regimets side. Den 31. juli, dagen før ramadanen, indledte det syriske regime en militær aktion mod byen Hama, hvor der i længere tid havde været store demonstrationer. Regimet indsatte her for første gang hæren mod demonstranterne med adskillige hundrede dræbte til følge. Regimet havde hidtil alene anvendt de såkaldte sikkerhedsstyrker. Begivenhederne i Hama førte til tre en halv uge, hvor der blev slået hårdt ned på en række byer, og demonstranterne har ikke siden været i stand til, at mobilisere så store demonstrationer. Siden regimets offensiv mod demonstranterne den 31. juli er adskillige hundrede blevet dræbt i en række byer, herunder i havnebyen Lattakia, hvor også en palæstinensisk flygtningelejr blev angrebet. Parallelt med angrebene gennemførte regimet en række anholdelser af centrale personer i front for demonstrationerne. Nogle kilder vurderer, at urolighederne siden marts har kostet op mod 2200 personer livet. EU og Danmark har været aktive i bestræbelserne på, at lægge et bredt internationalt pres på det syriske regime, og få regimet til at indlede en national dialog og gennemføre reformer.

Danmark var således i april medforslagsstiller til en resolution vedtaget i FN's Menneskerettighedsrådet, der fordømte menneskerettighedskrænkelserne i Syrien og etablerede en opfølgingsmekanisme i form af en landemission under FN's menneskerettighedskommissær, der skulle rapportere tilbage til Rådet. Efter vedtagelsen af resolutionen trak Syrien sit kandidatur til medlemskab af Menneskerettighedsrådet. Som opfølgning på resolutionen fra april, vedtog FN's Menneskerettighedsråd ved en særsamling den 22.-23. august endnu en resolution, der i hårde vendinger fordømmer de grove og systematiske menneskerettighedskrænkelser i Syrien, og etablerede en

undersøgelseskommission, der skal undersøge krænkelserne, herunder eventuelle forbrydelser mod menneskeheden.

Den 9. maj vedtog EU en sanktionspakke bestående af: 1) våbenembargo, 2) forbud mod tilvejebringelse af udstyr til intern repression, 3) indrejseforbud og 4) indefrysningsbestemmelser – de to sidste målrettet udvalgte personer. I første omgang var 13 centrale personer fra det syriske regime, der direkte eller indirekte var ansvarlige for overgrebene mod den syriske civilbefolkning, påført listen. Formålet med sanktionerne var og er at sende et klart signal til regimet om, at det syriske regimes kurs er helt uacceptabel, og tilskynde til reelle reformer. Listen er senest blevet udvidet den 23. august og omfatter nu 50 personer, herunder præsident Assad og 9 entiteter. Sanktionerne udgør såkaldte smarte sanktioner, og sigter ikke mod at ramme den syriske civilbefolkning.

De særdeles voldsomme overgreb førte den 3. august til, at FN's sikkerhedsråd i enstemmighed vedtog en formandsudtalelse, der fordømte det syriske regimes krænkelser af menneskerettigheder og overgreb på civile i Syrien. Formandsudtalelsen blev fulgt op af en orientering af Rådet en uge efter udtalelsen.

Det hidtil stærkeste signal fra det internationale samfund kom den 18. august, da USA og EU i tæt koordinering erklærede, at præsident Assad har mistet sin legitimitet i den syriske befolknings øjne og bør træde til side. Danmark var tæt involveret i processen op til erklæringerne og har også udsendt en selvstændig udtalelse.

I forlængelse af erklæringerne og i bestræbelserne på at fastholde et maksimalt pres på regimet afholdtes den 19. august på bl.a. dansk foranledning et ekstraordinært møde i EU's politiske og sikkerhedspolitiske komite. Det besluttedes her at arbejde videre med en udvidelse af EU's sanktioner overfor Syrien. De foreslåede skærpedelser stiler dels mod at udvide kriterierne for, hvornår personer og entiteter kan tilføjes de eksisterende lister til også at kunne tilføje personer og entiteter, der nyder godt af regimets politik, og dels at indføre sanktioner mod den syriske oliesektor. Det syriske regime eksporterer ca. 150.000 tønder olie om dagen, og indtægterne fra olieindustrien udgør omkring 30 procent af regimets indtægter.

Endelig har de europæiske medlemmer af FN's Sikkerhedsråd sammen med USA den 23. august fremlagt et resolutionsforslag i rådet, indeholdende en række tiltag overfor det syriske regime. Sikkerhedsrådet diskuterer nu forslaget.

Af hensyn til behovet for at lægge størst muligt pres på det syriske regime lægges op til en meget snarlig vedtagelse af de skærpede EU-sanktioner.

3. Hjemmelsgrundlag

Rådet forventes i henhold til TEU artikel 29 og TEUF artikel 215 at vedtage restriktive foranstaltninger over for Syrien.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det forventes at de skærpede sanktioner over for Syrien vedtages i skriftlig procedure. Skærperne omfatter dels en udvidelse af kriterierne for, hvornår personer og entiteter kan tilføjes de eksisterende lister til også at kunne tilføje personer og entiteter, der nyder godt af regimets politik og dels en udvidelse af sanktionsregimet til at omfatte Syriens oliesektor. Sanktionerne mod oliesektoren vedrører et forbud mod olieimport fra Syrien. Endelig vil man delvist suspendere EU's samarbejdsaftale med Syrien fra 1977.

Formålet med skærperne af sanktionerne og suspensionen af samarbejdsaftalen over for Syrien er at sende et stærkt signal til regimet om, at den voldelige undertrykkelse af befolkningen er uacceptabel, samt at svække det syriske regimes indkomster.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Sagen må forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. Forordningen implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder.

9. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring

10. Regeringens foreløbige holdning

Den danske regering har udtalt stærk fordømmelse af det Syriske regimes overgreb på civilbefolkningen, og støtter indførelsen af målrettede EU-sanktioner, som led i at lægge størst muligt pres på regimet. Den danske regering erklærede den 18. august, at Assad er illegitim og bør træde til side.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning i EU til udvidelsen af sanktionerne mod Syrien.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Syrien blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 13. juli (skriftligt) i forbindelse med Rådsmødet den 18. juli.